

KS. STANISŁAW JÓZEF KOZA
Lublin–Rzeszów

PROFESOR DR HAB. STANISŁAW NAGY SCJ
– PIERWSZY KIEROWNIK
SEKCJI TEOLOGII PORÓWNAWCZEJ I EKUMENICZNEJ KUL
(1970-1975)
PRZEGLĄD WYDARZEŃ*

W kilka lat po promulgacji Dekretu o ekumenizmie *Unitatis redintegratio* (21 XI 1964) oraz po uroczystym zakończeniu II Soboru Watykańskiego (8 XII 1965) Rada Wydziału Teologicznego KUL podjęła w dniu 5 VI 1970 r. uchwałę o erygowaniu „Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej”¹. W podjęciu tej bardzo ważkiej uchwały wielkie znaczenie miała szczerza i autentyczna troska ks. prof. Wincentego Granata o to, „aby myśli katolickiej krytycznie przyswajać dorobek bratnich Kościołów chrześcijańskich –

---

* Krótkie informacje na temat Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej podają: S. N a g y. *Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej*. „Biuletyn Informacyjny KUL” 3:1974 nr 1-2(5-6) s. 39-45; W. H r y n i e w i c z. *Kilka informacji o działalności Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. „Biuletyn Ekumeniczny” 8:1979 nr 3 (31) s. 15-17; S. C. N a p i ó r k o w s k i. *Instytut Ekumeniczny w KUL – historia jego powstania*. Tamże 13:1984 nr 1 (49) s. 14-19; L. G ó r k a. *Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej. (Szkic historyczno-rozwojowy)*. W: *Recepcja – nowe zadanie ekumenizmu*. Red. W. Hryniewicz, L. Górka. Lublin 1985 s. 163-173; W. H r y n i e w i c z. *Instytut Ekumeniczny*. W: *W dwudziestolecie Soboru Watykańskiego II. Recepcja – doświadczenie – perspektywy*. Red. J. Homerski, F. Szulc. Lublin 1987 s. 173-183, zwł. s. 173-174.

Niniejszy tekst opiera się na obszernym opracowaniu historii Sekcji: L. G ó r k a, S. J. K o z a. *Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej (1970-1983) – przewodniczka Instytutu Ekumenicznego KUL. Zarys historyczny*. RT 42:1995 z. 7 s. 9-29.

¹ „[...] 5 VI 1970 r. Rada Wydziału rozpatrzyła wnioski w sprawie stanu katedr na wydziale i podjęła m.in. następującą uchwałę: «Sekcję Teologii Porównawczej» zmienić na «Sekcję Teologii Porównawczej i Ekumenicznej» oraz powierzyć nad nią opiekę ks. doc. drowi hab. S. Nagy'emu” (G ó r k a. *Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej*. W: *Recepcja* s. 168).

świadectwo teologii prawosławnej i protestanckiej”². Opiekę nad przekształconą w ten sposób dotychczasową Sekcją Teologii Porównawczej powierzono ks. doc. dr. hab. Stanisławowi Nagy’emu SCJ, który został tym samym mianowany jej pierwszym kierownikiem i pełnił tę funkcję przez pięć lat. 5 V 1975 r. Rada Wydziału przekazała z kolei kierownictwo Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej oraz Katedry Teologii Porównawczej ks. doc. dr. hab. Wacławowi Hryniewiczowi OMI³. Pięć lat kierownictwa to długi okres. Z pewnością warto przybliżyć wydarzenia tego okresu w księdze pamiątkowej naszego Jubilata; charakteryzują go one bardzo dobitnie jako żarliwego ekumenistę.

Ostatni Sobór Watykański zapoczątkował w świadomości rzymskokatolickiej niewątpliwie „głęboki przełom o charakterze ekumenicznym. Włączył ekumenizm w sam sposób teologicznego myślenia o Kościele. Wytyczył szereg zasad dla wprowadzenia ekumenizmu w życie we wszystkich wymiarach egzystencji chrześcijańskiej”⁴. W konsekwencji nastąpił ogromny przełom we wzajemnych stosunkach Kościoła rzymskokatolickiego z innymi Kościołami i wspólnotami chrześcijańskimi. Ten epokowy przełom znalazł swój praktyczny oddźwięk także i w instytucjach naukowo-badawczych Kościoła rzymskokatolickiego. Praktyczne zasady realizacji ekumenicznych postanowień Soboru Watykańskiego II wytyczyło w tym względzie przede wszystkim Dyrektorium Ekumeniczne; jego druga część została poświęcona problemowi ekumenizmu we wszystkich instytucjach nauczania wyższego. W ten właśnie nurt posoborowych przemian i inicjatyw ekumenicznych włączył się również Katolicki Uniwersytet Lubelski, przekształcając dotychczasową Sekcję Teologii Porównawczej na Sekcję Teologii Porównawczej i Ekumenicznej. Sekcja ta istniała i działała przez trzynaście lat (1970-1983), zanim została przekształcona w pierwszy w Polsce Instytut Ekumeniczny, który rozpoczął swoją działalność dydaktyczno-naukową z dniem 1 października 1983 r.

I. STAN KADROWY

Początkowa obsada kadrowa nowej Sekcji była, ze zrozumiałych względów, bardzo skromna. Prezentowała się więc następująco:

---

² Tamże.

³ Zob. m.in. H r y n i e w i c z. *Instytut Ekumeniczny*. W: *W dwudziestolecie* s. 173, przyp. 1.

⁴ Tamże.

– Doc. dr hab. Stanisław Nagy SCJ (kierownik 1970-1975; stały pracownik 1975-1983);

– Dr Wacław Hryniewicz OMI (po habilitacji oraz jej zatwierdzeniu kierownik 1975-1983);

– Mgr lic. Leonard Górka SVD (asystent naukowy od 1 X 1973).

Od początku istnienia oraz działalności Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej jej stałymi współpracownikami byli: ks. dr Alfons Nossol, dr Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv.

II. CEL I ZADANIA

Błogosławiony impuls II Soboru Watykańskiego sugerował potrzebę „systematycznego studium ekumenizmu – jak to z naciskiem eksponował ks. S. Nagy, jej pierwszy kierownik – jako odrębnej dyscypliny teologicznej”⁵ Soborowy postulat zmierzał w efekcie do uwzględnienia „wymiaru ekumenicznego” we wszystkich dyscyplinach teologicznych oraz zobowiązywał „do umieszczenia w programie studiów teologicznych także odrębnie potraktowanej specjalności ekumenicznej”⁶.

„Dotychczasowa teologia porównawcza pojęta była jako dyscyplina – pisał pierwszy kierownik Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej – niosąca pomoc w działalności unijnej Kościoła, dla której stanowiła punkt wyjścia i niezbędny warunek. O wiele bardziej jednak jej znaczenie wzrosło w ekumenicznym dążeniu do jedności, poznawanej jako jedność w Chrystusie realizowana na równych prawach i przy równym podziale obowiązków. W takiej sytuacji wzajemne dogłębne poznanie, eliminacja pokutujących nieporozumień i błędów w ocenie jednej wspólnoty chrześcijańskiej przez drugą, są sprawą bezwzględnie konieczną i pilną”⁷ W uchwale Rady Wydziału z dnia 5 VI 1970 r. chodziło więc „przede wszystkim o zsynchronizowanie problematyki dwóch kierunków teologicznych, których elementy uwzględniały w swoich wykładach inne działy teologii, by wymienić tylko teologię dogmatyczną, teologię fundamentalną czy historię Kościoła. Jest rzeczą zrozumiałą, że sekcja musiała zwrócić się o pomoc do innych specjalności, istniejących na Wydziale, nie zaniedbując sprawy przygotowywania własnej kadry specjalistów”⁸.

---

⁵ *Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej* s. 41.

⁶ Tamże s. 42.

⁷ Tamże s. 41.

⁸ Tamże s. 42.

Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej poprzez systematyczne wykłady, seminaria naukowe i dyskusyjne oraz sympozja przygotowywała pewne grono ludzi oddanych soborowej sprawie ekumenii. Zdobywali oni podstawową wiedzę ekumeniczną, uzyskiwali odpowiednie stopnie naukowe i przygotowywali prace naukowe o charakterze ekumenicznym. Nie bez znaczenia tu była osobowość i zaangażowanie oraz nastawienie ekumeniczne jej pierwszego kierownika. Sekcja nawiązywała też stopniowo i systematycznie żywe kontakty z ekumenicznymi ośrodkami, zarówno w kraju jak i za granicą. Pierwsze lata istnienia i działania Sekcji były niewątpliwym skutkiem i widocznym efektem otwarcia ekumenicznego, które dokonało się na II Soborze Watykańskim.

III. STATYSTYKA NAUKOWA

Sekcja funkcjonowała według planu organizacyjno-dydaktycznego, który obowiązywał na Wydziale Teologicznym KUL. Tok studium obejmował początkowo trzyletni kurs teologii. W jego ramach należało po pierwszym roku zdać ustny egzamin licencjacki oraz przygotować odpowiednią pracę naukową, która stanowiła warunek otrzymania naukowego stopnia licencjata teologii – oczywiście w zakresie specjalizacji „teologii porównawczej i ekumenicznej”. Obrona pracy licencjackiej stanowiła warunek przejścia na kolejny rok specjalizacyjny – czyli tzw. rok doktorancki.

1. PRACE MAGISTERSKIE

Liczba studentów związanych z Sekcją Teologii Porównawczej i Ekumenicznej wzrosła z chwilą otwarcia jej również dla studentów zwyczajnego kursu teologii (seminaryjnego i pozaseminaryjnego dla świeckich). Studenci tegoż kursu mieli prawo do uczestniczenia (od III roku studiów) w seminariach naukowych i wykładach każdej katedry Wydziału Teologicznego. Nadto mogli również zaliczać wykłady kursu wyższego oraz przygotowywać się tym samym do uzyskania stopnia licencjackiego. Większość z nich zadowalała się jednak zdobyciem jedynie stopnia magisterskiego, warunkującego ukończe-

nie studiów wyższych w zakresie teologii. Tego typu prace⁹ magisterskie napisali i obronili:

– Ks. Stanisław Chabiński SAC. Życie wieczne zbawionych i potępionych w nauce Soboru Unijnego we Florencji 1439 r. Lublin 1974 – mps BGKUL; prom.: dr S. C. Napiórkowski OFMConv;

– S. M. Terezja Połomska. Geneza i organizacja Zjazdów Pińskich. Lublin 1974 – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ;

– Tadeusz Wyszomirski. Liturgiczny kult Eucharystii we współczesnym prawosławiu słowiańskim. Lublin 1975 – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. W. Hryniewicz OMI – obr.: 1975-06-14;

– Anna B. Kopeć. Zagadnienie zbawienia niewierzących w konstytucjach Soboru Watykańskiego II „Lumen gentium” i „Gaudium et spes”. Lublin 1975 – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: ks. doc. dr hab. A. L. Szafrąński obr.: 1975-06-23;

– Ks. Edward M. Orłowski. Historyczne i doktrynalne przyczyny negatywnego stosunku Kościoła katolickiego do nowożytnego ekumenizmu przed rokiem 1949. Lublin 1975¹⁰ – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: ks. doc. dr hab. A.L. Szafrąński – obr.: 1975-06-24.

2. EGZAMINY LICENCJATU

1970 (15 VI): Marta A. Ryk OSU;

1971 (14 VI): Henryk J. Paprocki;

1973 (19 VI): Kazimiera J. Derkaczewska, Ludwik Duda, Wojciech J. Paczkowski;

1975 (16 VI): Andrzej S. Hałas.

---

⁹ Wszystkie rodzaje prac dyplomowych podajemy poniżej według ich porządku chronologicznego.

W niniejszym wykazie starano się uwzględnić również prace o charakterze ekumenicznym przygotowywane pod kierunkiem promotorów, którzy nie byli wprost związani z Sekcją Teologii Porównawczej i Ekumenicznej. Niestety, wykaz ten nie jest pełny, gdyż materiały archiwalne Wydziału Teologii KUL nie są kompletne (brak np. wykazu prac magisterskich właśnie z lat 1970-1975).

¹⁰ Praca została uznana za rozprawę licencjacką z zakresu ekumenizmu.

3. PRACE LICENCJACKIE

- Henryk Paprocki. *Formy sprawowania Eucharystii Kościoła prawosławnego i ich rozwój historyczny*. Lublin 1971 – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: ks. dr W. Schenk – obr.: 1972-06-14;
- Ks. Bronisław Sroka SJ. *Grzech pierworodny w antropologii W. J. Niemielowa*. Lublin 1974 – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: dr W. Hryniewicz OMI;
- Ludwik Duda. *Teologiczna koncepcja „wspólnoty braterskiej” Dietricha Bonhoeffera*. Lublin 1975 – mps BGKUL;
- Wojciech Paczkowski. *Badania bpa Antoniego Pawłowskiego nad rosyjską teologią prawosławną*. Lublin 1975 – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: dr hab. W. Hryniewicz OMI – obr.: 1975-03-19;
- Andrzej Hałas. *Rola Fernanda Portala w katolickich dążeniach ekumenicznych*. Lublin 1975¹¹ – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: doc. dr hab. W. Hryniewicz OMI – obr.: 1975-06-23;
- Urszula Nowaczyk. *Problem eklezjalności wspólnot akatolickich w Dekrecie o ekumenizmie*. Lublin 1977¹² – mps BGKUL; prom.: doc. dr hab. S. Nagy SCJ, rec.: ks. prof. dr hab. E. Kopec – obr.: 1977-06-24.

4. ROZPRAWY DOKTORSKIE

- Ks. Wojciech Hanc. *Teologiczne podstawy ekumenizmu w świetle współczesnej teologii katolickiej*. Lublin 1971¹³ – mps BGKUL; prom.: ks. doc. dr hab. A. L. Szafranski, rec.: ks. prof. dr hab. H. Bogacki (ATK), doc. dr hab. Cz. S. Bartnik – obr.: 1971-12-16;
- Ks. Stanisław Rosa. *Eklezjologiczne przesłanki ekumenizmu Andrzeja Frycza Modrzewskiego*. Lublin 1971 – mps BGKUL; prom. doc. dr hab.

---

¹¹ Praca została opublikowana pt.: *Rola F. Portala w katolickich dążeniach ekumenicznych*. W: *Studia ekumeniczne*. Red. J. Myśków. T. 2. Warszawa 1984 s. 335-366 (Le rôle de F. Portal dans les tendances catholiques oecuméniques. Résumé s. 366).

¹² Praca nie mieści się wprawdzie w ramach chronologii niniejszego przeglądu, ale przytaczamy ją tu ze względu na jej promotora.

¹³ Dysertacja została opublikowana pt.: *Teologiczne podstawy ekumenizmu w świetle współczesnej teologii katolickiej (od Soboru Watykańskiego II)*. W: *Studia ekumeniczne*. Red. J. Myśków. T. 4. Warszawa 1987 s. 5-213 (Les fondements théologiques de l'oecuménisme à la lumière de la théologie catholique contemporaine (depuis de Vatican II). Résumé s. 212-213).

S. Nagy SCJ, rec.: ks. prof. dr hab. H. Bogacki (ATK), ks. prof. E. Kopec – obr.: 1971-12-16;

– Marta Ryk OSU. *Duch Święty i jego rola w przebóstwieniu człowieka według współczesnej teologii prawosławnej (1925-1972)*. Lublin 1973 – mps BGKUL; prom.: ks. doc. dr hab. A. L. Szafrąński, rec.: ks. prof. dr hab. J. Klinger (ChAT), doc. dr hab. S. Nagy SCJ – obr.: 1973-06-20.

5. KOŁOKWIA HABILITACYJNE

W czasie pełnienia przez doc. Stanisława Nagy'ego SCJ funkcji kierownika Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej miały miejsce dwa przewody habilitacyjne, uwieńczone pełnym sukcesem naukowym:

– Wacław Hryniewicz OMI. *Rola Tradycji w interpretacji teologicznej. Analiza współczesnych poglądów dogmatyczno-ekumenicznych*. Lublin 1976 ss. 350 (*The Role of Tradition in Theological Interpretation. An Analysis of Contemporary Dogmatic and Ecumenical Views. Summary s. 309-315; Contents s. 349-350*). Rec.: ks. prof. dr hab. H. Bogacki (ATK), ks. prof. W. Granat, doc. dr hab. S. Nagy SCJ – data kol.: 1974-05-23;

– Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv. *Solus Christus. Zbawcze pośrednictwo według „Księgi Zgody”* Wyd. 2. Lublin 1979 ss. 229 (*Solus Christus. Die Heilsmittlerschaft nach dem Konkordienbuch. Zusammenfassung s. 201-204; Inhaltsverzeichnis s. 8-10*). Rec.: ks. prof. dr hab. W. Gastpary (ChAT), bp dr hab. B. Pylak, ks. prof. dr hab. Cz. S. Bartnik – kol. hab.: 1975-06-4.

IV. SYMPOZJA NAUKOWE I SEMINARIA DYSKUSYJNE

Bardzo znaczący wyraz istnienia i działalności naukowej – obok typowej pracy dydaktyczno-badawczej – Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej stanowiły od początku m.in. sympozja naukowe i otwarte seminaria dyskusyjne. Nie stanowią one – ze zrozumiałych względów – imponującej liczby; nie liczby wszakże w tym względzie są tu istotne.

1. SYMPOZJA NAUKOWE

- „Problemy ekumenizmu dzisiaj” (20 I 1972)¹⁴;
- „Do jakiej jedności dążymy?” Międzynarodowe sympozjum naukowe z okazji 10-lecia „Dekretu o ekumenizmie” (14-15 XI 1974)¹⁵

2. OTWARTE SEMINARIA DYSKUSYJNE

- „Kryzys współczesnego ekumenizmu?” (21 I 1972);
- „Aktualność eklezjologii G. Florovsky’ego” (20 II 1973)¹⁶;
- „Ekumenizm a sukcesja apostołska” (6 V 1974)¹⁷

V. WIZYTY I WYKŁADY GOŚCI ZAGRANICZNYCH

W okresie pierwszych pięciu lat istnienia i działalności – a więc w czasie pełnienia funkcji kierownika przez prof. dra hab. S. Nagy’ego SCJ – odwiedziło Sekcję Teologii Porównawczej i Ekumenicznej sporo znakomitych osobistości zagranicznych, reprezentujących rozmaite środowiska teologiczne i ekumeniczne. Większość związana była oczywiście z wygłaszanymi z tej okazji wykładami bądź referatami (w tym również podczas uczestnictwa we wspomnianych wyżej sympozjach czy seminariach naukowych)¹⁸. Ich uzupełnieniem, którego nigdy nie można nie docenić, były osobiste możliwości bezpośredniego spotkania, kontaktu oraz dyskusji.

– Prof. Nikos A. Nissiotis (dyrektor Instytutu Ekumenicznego w Bossey k. Genewy); wygłosił dwa wykłady: „La conception de l’Église dans un monde

¹⁴ Zob. *Sympozjum Ekumeniczne*. „Biuletyn Informacyjny KUL” 1:1972 nr 1 s. 62-63; [E. F.]. *Sympozjum Ekumeniczne w KUL-u*. ZN KUL 14:1972 nr 3 (59) s. 91-92.

¹⁵ Zob. L. G ó r k a. *Naukowe sympozjum ekumeniczne*. „Biuletyn Informacyjny KUL” 4:1975 nr 1 (7) s. 65-66; t e n ż e. *Do jakiej jedności dążymy? Międzynarodowe Sympozjum Ekumeniczne w KUL (14-15 listopad 1974 r.)*. ZN KUL 18:1975 nr 1 s. 84-89.

W sympozjum tym brali również udział prelegenci zagraniczni: prof. V. Vajta; prof. J. Althausen; ks. prof. W.P. Scheele i prof. H. Housian – patrz punkt „Wizyty i wykłady gości zagranicznych” niniejszego opracowania.

¹⁶ Seminarium to prowadził ks. prof. George H. Williams z Uniwersytetu w Harvardzie (USA).

¹⁷ Zob. J. J. G ó r n y [Kronika. Goście zagraniczni]. „Biuletyn Informacyjny KUL” 3:1974 nr 1-2 (5-6) s. 95-96.

¹⁸ Po latach nie udało się, niestety, ustalić wszystkich tematów wygłoszonych wykładów czy referatów.

en plein changement”; „L’importance de la théologie du Saint Esprit pour la théologie proprement chrétienne” (30 XI 1971)¹⁹;

– Ks. prof. Jérôme Hamer OP (sekretarz generalny watykańskiego Sekretariatu ds. Jedności Chrześcijan); wykład: „Eucharistie et oecuménisme” (20 I 1972)²⁰;

– Ks. prof. J. Feghali (Louvain); wygłosił trzy wykłady: „O liturgii wschodniej” (21 V 1972); „O Kościołach wschodnich” (22 V); „O patriarchatach” (23 V)²¹;

– Ks. Jean-Francois Six (przedstawiciel papieskiego Sekretariatu ds. Nie wierzących, 17 X 1972);

– Ks. prof. George H. Williams (kierownik Katedry Historii Kościoła, Harvard); wykład: „The Second Vatican Council in the Eyes of the Protestant Observer” (27 II 1973)²²;

– Dr G. Jacob (były Generalny Superintendent Kościoła Ewangelickiego w NRD); wykład: „Problemy teologii Dietricha Bonhoeffera” (10 X 1973)²³;

– Prof. Joseph Hoffman (Strasbourg) – wygłosił 3 wykłady (październik 1973);

– Ks. prof. Antonio M. Javierre (rektor Instytutu Salezjańskiego w Rzymie); prelekcja podczas dyskusyjnego seminarium naukowego: „Ekumenizm a sukcesja apostołska” (6 V 1974)²⁴;

– Prof. Vilmos Vajta (kierownik Instytutu Badań Ekumenicznych w Strasbourgu); referat: „Duch i motywacja współczesnego ruchu ekumenicznego” (14 XI 1974)²⁵;

¹⁹ W. H. [W. H r y n i e w i c z]. *Odczyty prawosławnego teologa*. ZN KUL 15:1972 nr 2 (58) s. 89.

²⁰ Zob. *Symposium Ekumeniczne* s. 62-63; [E. F.]. *Symposium Ekumeniczne w KUL-u* s. 91-92.

Przed samym wykładem miało miejsce jeszcze godzinne spotkanie informacyjno-dyskusyjne z ks. J. Hamerem OP na temat aktualnej sytuacji ekumenicznej.

²¹ Zob. [Kronika. Wizyty gości zagranicznych]. „Biuletyn Informacyjny KUL” 1:1973 nr 2 s. 41.

²² Zob. [Kronika. Wizyty gości zagranicznych]. „Biuletyn Informacyjny KUL” 2:1973 nr 1 (3) s. 56.

Polską wersję odczytu opublikowano pt.: *Sobór Watykański II i sytuacja ekumeniczna w Polsce w oczach obserwatora protestanckiego*. ZN KUL 17:1974 nr 3 s. 13-21.

²³ Zob. [Kronika. Goście zagraniczni]. „Biuletyn Informacyjny KUL” 2:1973 nr 2 (4) s. 71-72.

²⁴ Zob. G ó r n y. „Biuletyn Informacyjny” 3:1974 nr 1-2 s. 95-96.

²⁵ Zob. G ó r k a. *Do jakiej jedności dążymy?* s. 84-89, zwł. s. 86.

- Prof. J. Althausen (kierownik Instytutu Misyjnego i Ekumenicznego w Berlinie); referat: „Jedność przez misje” (14 XI 1974)²⁶;
- Ks. prof. Paul-Werner Scheele (kierownik Instytutu Ekumenicznego w Paderborn); referat: „Podstawowe zasady i modele jedności” (15 XI 1974)²⁷;
- Prof. H. Houssiau (dziekan Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu w Louvain); referat: „Jedność Kościoła a jedność świata” (15 XI 1974)²⁸;
- Ks. Christopher Lowe (przeor anglikańskiej Wspólnoty Zmartwychwstania – „Community of the Resurrection” – w Londynie i przewodniczący Międzynarodowego Stowarzyszenia Ekumenicznego – „International Ecumenical Fellowship”, 12 III 1975); później kolejne i dość częste, można by bez przesady powiedzieć, systematyczne wizyty;
- Prof. Walter Nigg (szwajcarski hagiograf protestancki); wykład: „Die Heiligen anders gesehen” (6 V 1975).

VI. UDZIAŁ W MIĘDZYNARODOWYCH KOMISJACH TEOLOGICZNYCH

Pracownicy Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej brali w omawianym okresie czynny udział w oficjalnych międzynarodowych Komisjach Mieszanych do Spraw Międzykościelnego Dialogu Doktrynalnego Rzymsko-katolicko-Luterańskiego. Stanisław Nagy SCJ, jako kierownik Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej, uczestniczył we wspomnianym dialogu w latach 1972-1974, zaś Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv, stały współpracownik Sekcji w latach 1975-1984. Świadczy to niewątpliwie o należyтым uznaniu ich teologicznej fachowości oraz ekumenicznej otwartości.

VII. PUBLIKACJE

Pracownicy i współpracownicy Sekcji opublikowali w okresie pełnienia przez ks. S. Nagy’ego funkcji kierownika Sekcji Teologii Porównawczej i

---

²⁶ Tamże s. 84-89, zwł. s. 86-87.

²⁷ Tamże s. 84-89, zwł. s. 87.

²⁸ Tamże s. 84-89, zwł. s. 87-88.

Ekumenicznej KUL kilka znakomitych rozpraw o charakterze ekumenicznym; nadto sporo ekumenicznie i naukowo wartościowych artykułów teologicznych, które ukazywały w nowym świetle zarówno teologię, jak i duchowość Kościołów chrześcijańskich²⁹

Oprócz tego zostały opublikowane następujące pozycje wydawnicze o charakterze książkowym, które stanowią owoc prowadzonych prac naukowo-badawczych prezentowanego okresu istnienia i działalności Sekcji:

– S. C. Napiórkowski. *Historia ruchu ekumenicznego. Skrypt dla studentów KUL*. Lublin 1972 ss. 176;

– W. Hryniewicz. *Rola Tradycji w interpretacji teologicznej. Analiza współczesnych poglądów dogmatyczno-ekumenicznych*. Lublin 1976 ss. 350 (The Role of Tradition in Theological Interpretation. An Analysis of Contemporary Dogmatic and Ecumenical Views. Summary s. 309-315; Contents s. 349-350);

– S. C. Napiórkowski. *Solus Christus. Zbawcze pośrednictwo według „Księgi Zgody”* Lublin 1978 ss. 169; wyd. 2. – Lublin 1979 ss. 229 (Solus Christus. Die Heilsmitlerschaft nach dem Konkordienbuch. Zusammenfassung s. 201-204; Inhaltsverzeichnis s. 8-10);

– A. Nossol. *Chrystologia Karola Bartha. (Wpływ na współczesną chrystologię katolicką)*. Lublin 1979 ss. 216 (Karl Barths Christologie. Ihr Einfluss auf die zeitgenössische katholische Christologie. Zusammenfassung s. 203-206; Inhaltsverzeichnis s. 214-216).

Należy jeszcze dodać, iż Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej KUL współdziałała przez wiele lat z redakcją Międzynarodowej Bibliografii Ekumenicznej (*Internationale Ökumenische Bibliographie – IOB*). Regularnie opracowywała dla niej polską bibliografię ekumeniczną za lata 1967-1979 (tomy: 6-18).

*

Ekumenia to nie tylko teoria oraz praca dydaktyczna i naukowa. Niniejszy rzut oka na pięcioletnią historię Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej za kierownictwa doc. dra hab. Stanisława Nagy'ego SCJ być

---

²⁹ Wiele z nich przytacza W. Hryniewicz w swej prezentacji pierwszych lat działalności Instytutu Ekumenicznego jako spadkobiercy oraz kontynuatora Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej: *Instytut Ekumeniczny. W: W dwudziestolecie* s. 173-183, zwł. przyp. nr 7 i 8 (s. 176-177) – należy tu jeszcze dodać, że spora ich liczba została opublikowana w językach obcych.

może takie właśnie sprawia wrażenie. Nie odpowiada ono wszakże obiektywnej i faktycznej rzeczywistości. Sekcja od samego początku miała niekwestionowaną świadomość przeświadczenia, że teorię zawsze należy wiązać z praktyką. Dowodem tego właśnie rodzaju świadomości był naturalny zwyczaj wiązania teologii z ekumeniczną duchowością. Jej namacalnym wyrazem stał się regularnie organizowany przez Sekcję tradycyjny Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan w kościele akademickim Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i zarazem aktywny udział pracowników oraz studentów i sympatyków Sekcji – podczas tegoż samego styczniowego Tygodnia – w ogólnomiejskich nabożeństwach ekumenicznych Lublina.

Jubileusz kolejnych urodzin Stanisława Nagy'ego SCJ – pierwszego kierownika Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej, jej wieloletniego ekumenicznego pracownika oraz wiernie i szczerze oddanego Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu profesora – powinien stanowić nie tylko okazję okazania należnego mu uznania, szacunku i wdzięczności. Aż do samego przejścia na oficjalną emeryturę akademicką pozostawał żarliwym pedagogiem uniwersyteckim oraz autentycznie oddanym uniwersyteckiej młodzieży kapłanem i wychowawcą. Uważam, że opracowanie ekumenicznej sylwetki profesora Stanisława Nagy'ego SCJ byłoby wdzięcznym i pożytecznym tematem pracy dyplomowej na naszej Uczelni.

PROFESSORE STANISŁAW NAGY SCJ – PRIMO DIRIGENTE
DELLA SEZIONE DI TEOLOGIA COMPARATIVA ED ECUMENICA (1970-1975)
DELL'UNIVERSITÀ CATTOLICA DI LUBLIN

R i a s s u n t o

Nell'anno 1996 ricorre il 75 compleanno del teologo polacco Stanisław Nagy SCJ – professore di ecclesiologia ed ecumenismo presso la Facoltà di Teologia dell'Università Cattolica di Lublin. Negli anni 1970-1975 egli fu il primo dirigente della Sezione di Teologia Comparativa ed Ecumenica presso la suddetta Facoltà. L'autore (S. Koza) presenta la storia della Sezione in questo quinquennio.

Con la sua determinazione Prof. S. Nagy ha compiuto un ruolo importante nell'approfondimento della ricerca ecumenica svolta nella Sezione di Teologia Comparativa ed Ecumenica (dagli adetti della Sezione: professore aggiunto Dr. Waław Hryniewicz OMI e l'assistente Leonard Górka SVD, in collaborazione con gli adetti della Sezione di Teologia Dogmatica: Dr. Alfons Nossol e Dr. Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv) in quelli anni difficili sotto il regime comunista in Polonia.

La dinamica attività della Sezione di Teologia Comparativa ed Ecumenica (il lavoro didattico, gli studi, i seminari aperti, le visite degli ospiti dall'Estero) ha dato anche una dimensione

ecumenica al lavoro di tutta la Facoltà di Teologia ed ha avuto grande influsso sulla promozione dell'ecumenismo in altri centri teologici in Polonia. Di grande importanza per la ricerca teologica nella Sezione fu anche il lavoro del Prof. S. Nagy (1972-1974) e di Dr. S. C. Napiórkowski (1975-1984) nella Commissione Teologica Internazionale per il Dialogo della Chiesa Cattolica Romana con la Federazione Mondiale Luterana.

Negli anni 1975-1983 la Sezione di Teologia Comparativa ed Ecumenica fu diretta dal Prof. W. Hryniewicz e nell'anno 1983 essa fu trasformata nell'Istituto Ecumenico sotto la direzione del Mons. Prof. A. Nossol.

Riassunto da Jan Sergiusz Gajek MIC